

UKRAINOS TSR. Pirmužinės Kirovoro baseine Kirovo vardo rūdos kasykų valdybos kainos komiteto veiksmingai ruošiasi aplibendrinimo užsienimams paruošti žydelmo įrankie.

Nuostraukoje: partizano kabine to vedėjas R. F. Ciganekas (iš dešinės) teikia kon-sultacijas žydelmui. Žydelmas su žydelme A. P. Gachui ir žydelininku brigados brigadiniuku komunistu A. N. Arsenenku.

S. Viltmano nuotrauka.

TASS'e spaudos kilė.

Dienos temomis

Didelės reikšmės uždaviny

Apskrities DŽDT vykdomasis komitetas ir LKP(b) aps. k-tas priėmė nutarimą, kuriuo įpareigojamos apskrities įmonės ir įstaigos dalyvauti Rokiškio Kraštotores muziejus ruošiamose parodoje, skirtoje Tarybų Lietuvos dešimtmečio garbei. Parodos dalyvai iki š. m. birželio mėn. 15 d. turėjo pristatyti parodai skirtą medžiagą (diagramas, skaičius, faktus ir kt.) Rokiškio Kraštotores muziejui. Tačiau jau praėjo nustatytas terminas, bet nė viena įmonė, įstaiga parodai skirtos medžiagos dar nepristatė.

Kai kurių įmonių ir įstaigų vadovai labai paviršutiniai žūri į istorinių lietuvių laudies laimėjimų pavaizdavimą parodoje.

Ši paroda – tai mūsų laimėjimui, atsklekti per Tarybų Lietuvos gyvavimo dešimties metų laikotarpį, apžiūrą, socializmo statybos mūsų apskritymo apžiūrą! Todėl jai reikia kruopščiai ir labai rimtais ruoštis. Ir toks neigiamas elgesys, koki parodė gamybinių kooperacijos

apskrities Sveikatos apsaugos skyrius, fabrike „Plūgas“, apskrities Komunalinio ūkio skyriuje jau sparčiai vyksta paruošiamieji darbai parodai skirtų eksponatų išstamymui.

Visos įmonės, įstaigos nedeliant turi organizuoti geriausią, vaizdingiausią eksponatų išstamymą parodoje.

P. Tolelkis

ERNSTAS TELMANAS

Vokietijos rasytojas Vilis Bredeitis paraše knygą apie žerėketų nužudytytų po 11 su puse metų kalinių Vokietijos komunito partijos vadų ir populiariausia Vokietijos dario žmonių vadą Ernstą Telmaną. Knygoje Bredeitis teisintų parodo žito vyrų žmogaus su tyra sąžinę, tikro lietuvių tribūno, nenulūstamo kovotojo dėl savo lietuvių visesienio gyvenimo, kitinų veidą.

Vilis Bredeito knygą pratarmėje Demokratinės Respublikos prezidentas Vilhelmas Plikas rašo:

„Ernstas Telmanas žuo nuo buo budelio rankos, tačiau didysis reikalaus, dėl kurio jis atidėve savo gyvybę, gyvuoja toliau... Vyriškas Telmano paveikslas yra pavyzdys visiems kovotojams prieš fašizmą ir imperializmą“.

GESTAPO „METODAI“

Tuo po areštavimo Ernstas Telmanas buvo uždarytas Moabito kalėjimė. Šalia kalėjimo esančiuose pastatose buvo išsi-destės ypatingos paskirties esesių dalių štabas.

Pirmaisiais kalinimo mėnesiais gestapininkai budėliai bandė muistima iš kankinimais priversti Telmaną „atvirai pristiprinti“. Tačiau Telmanas kategoriskai atsisakė duoti bet kokius nurodymus per šiuos tardymus, organizuojamus garsaus budelio Giringo. Telmano mušimui Gingras paskyrė specialią komandanę iš ypatingos paskirties eselininkų štabo.

Tomis dienomis iš Moabito kalėjimo Telmanas rašo savo žmonai:

„Daugumojai tai, ką aš čia pas- kutiniu laiku pergyvenau ir išbandžiau, atvedė mane pris to, kad mano sveikata pradeda blogėti.“

Kadangi jo laikai būdavo lai- bai griežtai cenzuojami, jis 13 d. Telmaną pervežė į Hanoverio kalėjimą.

PASKAITOS APIE DIDŽIUOSIUS RAŠYTOJUS KAMAJU KULTŪROS NAMUOSE

Turinėja pranešimą: „Mak- simas Gorkis – didysis rusų rašytojas, proletarinės literatūros pradininkas“ valsčiaus agitatoriams padarė vietas vidurinės mokyklos mokytoja dr. Cinauskiene. Pranešėja vykusiai

papasakojo apie didžiolo rašytojo gyvenimą, pašventą darbo žmonių laime.

Mokytoja dr. Paršonytė papasakojo apie jžymiosios lie- tuvių poetės Salomėjos Nėries mokyklos mokytoja dr. Cinauskiene. Pranešėja vykusiai

Agitatoriai, išvykę į vien visa, ką girdėjo, plėčiai papasakojo apie didžiolo rašytojo gyvenimą, pašventą darbo žmonių laime.

VYT. KAZLAUSKAS
LKP(b) Kamajų vis, k-
propagandininkas

STROPIAI VYKDO ISIPAREIGOJIMUS

Rokiškio tarybinio ūkio Ga- čionių skyriaus dirbantieji su didžiausiu stropumu vykdo išpareigojimus, priliptus Tarybų Lietuvos dešimtmečio garbei. Siu metu gačioniečiai pastelė dar idėsių gamybinių laimėjimų kovoje už gausius derlius,

vykdant valstybines paruošas drg. Vitonytė Ona, Kibirkščius, Mikuckas, Brakauskas, kt. baigė įvykydintį jų kiemai skirtas metės pieno paruošimai vyksta mėšlo vežimas i planus ir visi kitų skyriaus darininkai drg.

J. Balynas

MŪSŲ KALENDORIUS

A. G. Culukidze

(45 metinėms nuo mirties dienos – 1905 m. birželio 21 d.)

Š. m. birželio mėnesio 21 dieną sukanka 45 metai nuo tos dienos, kai mirė vienas ižymiausiai Užkaukazės revolucionieriu – A. G. Culukidze.

Aleksandras Grigorjevičius Culukidze – didžiojo Stalino bendardarbis – buvo ižymus Gruzijos revolucioninės veikėjas, išskumas lenininės „Iskros“ šalininkas.

Culukidze gimė 1876 metais, darbininko šeimijoje. Ankstai susidūrė su žauriai carinės vienvaldybės ir kapitalizmo priespauda, Aleksandras Grigorjevičius, jau nuo 1895 m. būdamas 19 metus, įstojo į revolucioninės kėlė.

Istojo į socialdemokratinę organizaciją „Mesamedasi“ Kutaiso mieste, Culukidze greitai užėmė organizacijoje žymią vietą. Kartu su didžiuoju Staliniu ir jo vaduojančiu A. G. Culukidze buvo vienas iš jo redaktorių. Savo kovinės straipsnių ir ne- nullistamu agitaciniu – propa-

vienvaldyste, su buržuaziija.

Draugui Staliniui įsteigus nelegalių bolševikinių laikraščių „Proletariatas brdžola“, A. G. Culukidze buvo vienas iš jo redaktorių. Savo kovinės straipsnių ir ne- nullistamu agitaciniu – propa-

gandiniu darbu jis žymiai prisidėjo prie Užkaukazės proletariato suvienijimo ir organizavimo kovai su kapitalizmu. 1905 metų revoliucionės laikotarpyje A. G. Culukidze vedė didelį revoliucioninį – propagandinių darbų Užkaukazės darbininkų tarpe.

Culukidze buvo vienas iš labiausiai išsimokslinusių tuo meto markistų. Jo plunksnai priklausuoja visa ellė talentingu straipsniu. A. G. Culukidze, būdamas vienas iš žymiai revoliucionierių, visą savo trumpą gyvenimą atidavė darbininkų klasės reikalui. Jis mirė eidiamas 29 metus, 1905 m. birželio mén. Culukidzės laidotuvės pavirto galingą demonstraciją prieš caro vienvaldybę. Savo atsveikinimo kalboje Stalinas aukštai išvertino drg. Culukidzės nesutalkomumą ir energiją kovoje su carizmu, jo ištikimybę proletariato reikalui.

Ten buvo pasiusta speciali ges- tapo komanda kalinių priežiūrai. Jai vadovavo apmaudingas niekšas kažkokis Opicas, nusi- statės provokuoti ir kankinti Telmaną nuolatinėmis priekabėmis.

Būdamas ypatingoje priežiūroje, atskirtas nuo jauvų ižuz- ėmimui, Telmanas kreipėsi su prašymu duoti jam koki nors darbą. Tačiau Opicas atmetė jo prašymą. Jis taip pat kategoriskai atsisakė truputį pratęsti Telmanui pastiūkščiojimo kalejimo kimo laiką.

Žlaurolose kalinimo salygoje Telmanas susirgo sunkiai gripo forma. Si liga davė rimtas komplikacijas. Netrukus po Ernesto Telmano 52 gimimo metinių dienos, i kamerą pas jį įėjo Opicas ir kandžiai pareiškė, kad laisvėje, už kalejimo sieną, ji, Telmanas, išklausa užmiršo. Nieko, girdi, jis negavo savo gymino dienos proga: nei gėlių, nei lais- kų, net ir atviruko niekias nepri- siuntė. Telmanas geriausiai suprato, kad tai melas ir kad jam nenorėti iteklių tai, kas buvo adresuota jovardui. Tačiau jis tylė, jausdamas, kad tas niekšas kažką galvoja. Ir iš tiesų Opicas greitai prakalbejo.

– Parašytumėt jūs brošiūrą, – tėsė jis. – Pareikštumėt, kad susipratote ir atsisakėte nuo savo pažiūrų.

Telmanas atsakė:

– Taip, jūs, be abejonės, už- balgtas niekšas! Žinokite, kad to nesulauksite iš manęs, nors man čia tektų sėdėti iki mirties...

Kartą himlerinis prižiūrėtojas atėjo Telmano kamerą ir, nudaodamas kažkokiu fašistinio laikraščiai biaurui šmeižtu prieš Tarybų Sąjungą, pradėjo iškastrojai, greičiausiai Tarybų Sąjungai. Telmanas trumpai ir sausai atsakė jam:

– Tarybų Sąjunga gyvuoją jau dvidešimt metų. Jūsų trečioji imperija tiek neišgyvens!

KARO METAIS

Gestapas né kartu nedarė jokių oficialių pranešimų apie Ernstą Telmaną. Tačiau laikas nuo laiko ikiškiai nuraminti ir apgaudi vokiečių darbininkus sklidė gandai, kad Telmanas jau seniai laisvas ir išvažavo į užsieni. Tie, kuriebuvo žinomi, kad Telmanas yra kalejimo, nežinojo, kur jis randasi tuo metu.

Karo pradžioje Telmanas buvo Hanoverio kalėjime.

Kuo metu 1941 m. rudeni, po klastingo Tarybų Sąjungos užpuolimo, hitlerinė kariuomenė stovėjo prie Maskvos, Leningrado ir Rostovo, keletas gestapininkų aplankė Telmano kamerą, norėdami pasityčioti iš jo: „Na, ką dabar pasakyse? Su Tarybine Rusija baigtai Raudonųjų Armija sumušta!“

Mums žinoma, kaip atsakė Ernstas Telmanas tiems bukagaliams žvėrimis. Hitlerio pakalikams jis davė tikrą, aštrą, proletarių atsakymą, kurio liejininkus nežinovalandos savo gyvenimo valandos. Telmanas pareiškė: „Stalinas nusuko į užprotokoluoti Lesserio parodymui:

„Kada jéjau, Telmanas, attraukės akių nuo skaldomos knygos, nustebusiai pažiūrėjo į mane, išėjus į kamerą jam nežiustumą kareivi, tačiau nieko nesėkė. Aš niekuomet nemėčiau Telmano ankstiau, bet gerai jį žinojau iš portretų ir tuoju ištikinai, kad tai tikrai jis,

1943 m. liepos mén. Ernstas Telmanas slaptai buvo perveistas į Hanoverio kalėjimo Bautceną, taip vadinamajį „kriminslinių reikalių tardymo kalėjimą“, Habelsbergerstrase, kur sėdėjo tik kriminaliniai nusikalteliai.

1943 m. gruodžio mén. Ryfronte Tarybinė Armių pate- dave į nelaisvę 36- os divizijos 488-jo pėstininkų pulko, 7- os kuopos jefreitorius Valteris Lesseris iš Mejerano (Saksija). Prieš ką jis tarnavo kalėjimo prižiūrėtoju Bautcene, o karto metu, prieš savo išėjimą į hitlerinę kariuomenę, vadovavo kalėjimo ūklui.

Grįžiam atostogų iš fronto Lesseriui teko aplankyti Bautceną kalėjimą ir pasikalbėti su Ernstu Telmanu. Apie ši sustikimą yra užprotokoluoti Lesserio parodymai:

„Kada jéjau, Telmanas, attraukės akių nuo skaldomos knygos, nustebusiai pažiūrėjo į mane, išėjus į kamerą jam nežiustumą kareivi, tačiau nieko nesėkė. Aš niekuomet nemėčiau Telmano ankstiau, bet gerai jį žinojau iš portretų ir tuoju ištikinai, kad tai tikrai jis,

SKAITYTOJAI RAŠO

MELIORACIJOS DARBAI

Šiuos dienomis Panemunė valstybė prasidėjo melioracijos darbų vykdymas, kuris apima valstiaus ribose esančius kolūkius ir individualinių valstiečių ūkius. Prieš pradant melioracijos darbus, buvo pravesetas platus aškinamas darbas kolūkiečių ir pavienių valstiečių tarpe. Agitatorių išskino melioracijos reikšmę žemės ūkyje kovojant dėl žemės derlingumo pakėlimo. Šiuo metu kolūkiai deda visas pastangas, kad numatyti melioracijos darbų planas būtų ne tik įvykdytas, bet ir viršytas.

Dėl sėkmingesnio melioracijos darbų pavedimo Panemunė valstiaus kolūkiečiai iškviečia į socialinės pandėleišius.

Panemunės tarpe šiuo metu vyksta socialinės darbų tarp apylinkų, kolūkių ir atskirų valstiečių. Pirmieji melioracijos darbus pradėjo vykdyti "Vyžuonos krančių" kolūkio valstiečiai, kurie pirmajai darbo diena, suorganizavę 60 žmonių brigada, atliko žymią melioracijos darbų.

Pr. Varškevičius

LENKTYNIAUJA TAISANT KELIUS

"Suvaldžių" kolūkio (Pandėlio vls.) valstiečiai išjungė ir tarpusavio socialistines lenktynes keliu taisymo darbų spartesiui užbaigimui. Kolūkiniu skiltame keliu ruože vyksta grio vių valymas, keliu kaupimo bei žvyravimo darbai. Pasizymē keliu taisyojai kolūkiečiai drg. drg. J. Vaitkūnas, A. Bičiūnas, J. Rasi-mavičius ir kiti.

B. Varatiškas

TAISOMI KELIAI

Šiuo metu Kamaju valstybė sparciai vykdomi keliu taisymo darbai. Aktyviai į keliu remontavimo darbų vykdomybei išjungė kolūkiečiai. Taip, pvz., "Pagliorio" kolūkio valstiečiai pirmieji išjungė į keliu taisymo darbą ir jį baigia, atremontavę 4 km keliu. Darbuose pasižymėjo kolūkietė drg. Vingelio brigada.

Keliu taisymo darbuose neat siileka "Rudžiu", "Ateities", "Žiedo" ir kitų kolūkijų valstiečiai.

V. Kazlėnas

TURĖS ŽALIENINĘ SĒJO-MAINĄ

Vykstant LKP(b) CK nutarimą "Dėl plano pelkėtosioms žemėms nusausinti bei įsavitinti ir žaleniinėms sėjomainoms įvesti Lietuvos TSR", "Mitragalio" kolūkio (Rokiškio vls.) kolūkiečiai išjareigojo nuo š. m. birželio 15 d. išjungti į melioracijos darbų méninesiniko pravedimą.

Kolūkiečiai įvykdys eilę melioracijos darbų, kas padės įvesti žaleniinę sėjomaina, ir tuo būdu pagerės salygos gyvulininkystės išvystymui, žemės derlingumo pakėlimui.

Tiksli užtikrinti sėkmingesnį melioracijos darbų povedimą, "Mitragalio" kolūkio valstiečiai iškvieti į socialinės Lietuvos TSR dešimtmiečio garbei Liudo Giros vardo kolūkį.

Pr. Varškevičius

ALBANIJO VYRIAUSYBĖS NOTA JUGOSLAVIJOS VYRIAUSYBEI

TIRANA, VI. 16 d. (TASS). Albanijos telegramų agentūros pranešimu, Albanijos reikalų paliktinės Belgrade birželio mėn. 10 d. įteikė Jugoslavijos užsienio reikalų ministerijai nota, kuriuo pareiškiamas griežtas protestas ryšium su nusikalstamą ginkluotą provokaciją, įvykdyta 1950 m. gegužės mėn. 31 d. Jugoslavijos valdžios organuose iš Albanijos laudies respublikos teritorijos integralumā.

NUOSPRENDIS DIVERSANTAMS LENKIOJE

VARŠUVA, VI. 17 d. (TASS). J. Mark Kublinskij mirė, Jana Krušelnickij 10 metų kalėti, Adamu Sirka 7 metus kalėti, Tadeuš Čarnota 7 metus kalėti, Jana Ružickij ir Ježa Kublinskij kiekvienai po 2 metus kalėti.

(ELTA).

KARO VEIKSMAI VIETNAME

SANCHAJUS, VI. 17 d. (TASS). Vietnamo informacinės agentūres pranešimu, gegužės mėn. 16 d. Nam-Dinio mieste (50 mylių į pietus nuo Hanojaus miesto) Vietnamo partizanai graužinėmis sunaikino 50 Prancūzijos kareivių.

(ELTA).

Neseniai Londono uoste įvyko masinis dokininkų streikas, apėmęs apie 14 tūkstančių žmonių. Streikas priekaištė buvo ta, kad iš transporto ir nekvalifikuotų darbuotojų profesinės sąjungos buvo pašalinėti 3 geruvielės dokininkų streikų vadovai. Pažymėta solidarumas su savo draugais, dokininkai paskelbė streiką, reikalaudami grąžinti juos į profesinę sąjungą.

Nuotraukoje: masinis streikas Viktorijos parke (Londonas). Londono dokininkai balsuoja už streiką paskelbimą.

TASS' nuotrauka.

GYVENIMAS IR PAPROČIAI UŽSIENYJE

Kilmingųjų parazitų klubas

Kalba, Anglijoje labai aukliai saugoamos tautinės tradicijos. Spikeris, pavyzdžiu, bendrojoje palatoje posėdžiauja ant vilnų gyvena. Tarp kitko, gyvuoja ir prikimšto maišo. Kédéje jam daugėja įvairiausi klubai, kuriuose, tikriausiai, patogiai, bet mažiems – tradicija. Ir štai jis sėdi palatoje ant maišo. O kėdėje jis sėdi name.

Dabartinė anglų vyriausybė manuo kurių tradičijų atsisakyti, nes jos seniai neteko bet kokios prasmes ir reikšmės.

Vienok, jis neįtraukė iš po spikerio maišo su vilnomis ir nepakeitė daugiaamžės praeities beprasmis įstatymu. I panašias "žventenybes" jis nesiskina. Iki šiol pasenės pripažinta tik anglo neprisklausomybės melliés ir palinkimo reikalauti, kad būtų apsaugotos valstybės suverenitetas, tradicija. Ir truputį pa-

keistas senos anglų formules spavidalas: „Mano namai – mano tvirtovė“. Kreiplantis į užjūrą šeimininkus, jis štandinti anglių lūpose skamba: „Mano namai – tavu, skaidančioj tvirtovė“.

V. Varškevičius

Kas liečia kitas tradicijas, Jos

VL. LIFŠICAS

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*